

GRADA®

PRAHOU S KLÁROU

Klára Hášová

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Klára Hášová

PRAHOU S KLÁROU

ed. David Černý

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 234 264 401

jako svou 10 330. publikaci

Odpovědná redaktorka Eva Škrabalová

Obálka Ondřej Mikulecký

Sazba a grafická úprava Ondřej Mikulecký

Jazyková korektura Pavlína Zelničková

Počet stran 216

První vydání, Praha 2025

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod a.s.

© Grada Publishing, a. s., 2025

Cover Design © Grada Publishing, a.s., 2025

ISBN 978-80-271-8318-0 (pdf)

ISBN 978-80-271-5839-3 (print)

PRAHOU
S KLÁROU

Kára Hášová

OBSAH

Stověžatá Praha	7
1 Královská cesta – tudy kráčely dějiny.....	11
2 Ve zlatém kalichu na Týnu hnízdili čápi.....	15
3 Jiřík z Poděbrad.....	19
4 Poselství apoštola Tomáše	23
5 Sběratel relikvií Karel IV.....	27
6 Andělská křídla na mariánském sloupu	31
7 Kat Mydlář	35
8 Starý židovský hřbitov	39
9 Synagogy.....	43
10 Františkánská zahrada	47
11 Kašny a fontány.....	51
12 Vtipné pouliční názvy.....	55
13 Perlovka, ulice hampejznic	59
14 Milá starobylá pražská kina	63
15 Pražská NEJ.....	67
16 K Rottovi pro šroubek.....	71
17 Zaměřeno na detail	75
18 Statečný Bruncvík.....	79
19 Márnice a Pinkasův palác na Čertovce	83
20 Judita – po kamenech z nejstaršího mostu	87
21 Letní bouřka	91
22 O neviňátku z Karlova mostu	95
23 Korouhvičky	99
24 Vrtbovská zahrada.....	103

25	Sladký med z pražských střech	107
26	Léčebná zahrada svatého Josefa – ráj pod Petřínem	111
27	Hlavní nádraží a Fantova budova.....	115
28	Co skrývá kupole Národního muzea	119
29	Obchodní dům Bílá labuť.....	123
30	Pro televizi do Kotvy	127
31	První republika.....	131
32	Palác Adria	135
33	Obecní dům.....	139
34	Grandhotel Šroubek	143
35	Dveře jako umělecké dílo	147
36	Káva mi koluje v žilách	151
37	Říše loutek – zamilovaná do Ťupínka.....	155
38	Kroužkování pražských racků.....	159
39	Lampy, pouliční záchranářky	163
40	V kryptě s hrdiny Anthropoidu	167
41	Letenské jezírko.....	171
42	Půlnoční polévka ve Stromovce.....	175
43	Trojský zámek s vinicí sv. Kláry.....	179
44	Břevnovský klášter.....	183
45	Praha má svůj Kocourkov	187
46	Metro – krtek by zíral.....	191
47	Žižkovský vysílač – naše kosmická raketa.....	195
48	Masaryčka.....	199
49	Betlémy a vánoční tradice	203
50	Kostel sv. Mikuláše – moje první Rybovka.....	207

STOVĚŽATÁ PRAHA

Na obou březích Vltavy leží Praha se svou stovkou věží. Červené, malé, velké a ještě větší, kam až oko dohlédne. Tak mě napadá, jestli je Praha opravdu stověžatá, jak se o ní říká. Ale kdepak, jen sto věží! Poprvé ji tak nazval v 18. století matematik Bernard Bolzano, který dostal bláznivý nápad věže spočítat. S hlavou vzhůru chodil po ulicích, až se dostal k číslu 103. To se ale nezdálo partě nadšenců a milovníků Prahy, a tak na počátku 20. století vzali papíry a tužky do rukou a jali se věže přepočítat. Vzali to pěkně z gruntu, a nejen ze země. Nasedli do letadla a kroužili nad Prahou na ploše 28 kilometrů čtverečních. Měli větší úspěch než Bolzano, protože napočítali 120 nejvýznamnějších věží, které pečlivě zdokumentovali a popsalí. Do jejich výsledku se ale nevešly menší vížky a věžičky na měšťanských domech a budovách. Jejich celkový odhad se pohyboval okolo čísla 1 000. Dosud nikdo přesně neví, kolik věží Praha vlastně má. Co má ale jistojistě, je laskavá náruč pro každého, kdo si ji zamiluje.

Pojďte se se mnou projít její historií, od středověku až po současnost. Je toho tolik, co naše metropole nabízí, a mě moc těší, že nám doslova roste do krásy a že i my všichni pomáháme

tvořit její příběhy a dějiny. Prozradím vám tajemství, které v sobě ukrýval apoštol Tomáš z orloje, připomenu zálibu Karla IV. ve sbírání relikvií a s katem Mydlářem si vyzkoušíme jeho temné řemeslo. Projdeme se po pražských zahradách, ale i po Starém židovském hřbitově a možná potkáme i golema. Noblesní byla Praha za první republiky, kdy vyrostlo tolik krásných budov, vezmu vás na delikátní menu do grandhotelu Šroubek a pak hurá do milých malých pražských kin. Přiznám se ke své první lásce, medvídku Ťupínkovi z Říše loutek, ponoříme se i do podzemí pražského metra a už vás asi nepřekvapí, že i Praha má svůj Kocourkov. Je to dáma stylová, má šmrnc, a ne nadarmo se o ní říká, že je srdcem Česka a duší Evropy.

Krásné čtení a poznávání pražských příběhů na stránkách mé knihy, milovníci Prahy.

Klára Hážová

Karlův most byl nedílnou součástí korunovační cesty českých králů

1

Královská cesta – tudy kráčely dějiny

Pokud byste chtěli projít Prahou skrz naskrz, můžete následovat kroky našich králů na jejich cestě ke koruně a nebudete litovat. 🏰 Nejen že půjdete stejně jako slavnostní korunovační průvod, 🙌 ale vychutnáte si ta nejkrásnější místa, která může Praha nabídnout. 😊

Královská cesta začíná u Prašné brány, 🌸 kde v letech 1383–1484 stával místo dnešního Obecního domu Králův dvůr. Taková pěkná, pohodlná rezidence a sídlo našich panovníků, když zrovna nepobývali na Pražském hradě. 👥 Byly tu lázně, 🏞️ zahrada, a dokonce Ivinec. 🦁 Odtud korunovační průvod vycházel, pokračoval Celetnou ulicí na Staroměstský rynek, Karlovou ulicí dál přes Karlův most, Nerudovou vzhůru přes Úvoz až ke katedrále svatého Víta. ✨ Tam byl budoucí panovník během korunovační mše pomazán svatými oleji a arcibiskup mu na hlavu posadil královskou korunu. 👑 Posledním, kdo mířil

po Královské cestě české koruně vstříc, byl roku 1836 Ferdinand I. Dobrotivý. Jak vůbec takové procesí vypadalo? Nejraději bych se přenesla v čase 🕒 a popsala vám ho přímo z první řady, kde bych jistojistě stála a házela květiny na budoucího krále. 🌸 Byla to radostná událost. Měšťané na obou koncích řeky vyzdobili svá okna, postávali podél ulic, mávali barevnými kousky látek, provolávali slávu, 🎺 hrála hudba, 🎵 zvonily zvony 🔔 a nad tím vším to svištělo slavnostními salvami z děl. No pěkný šrumec a rambajs to musel být. Průvod se co chvíli zastavoval a monarchovi byli představováni členové církve, radní nebo šlechtici. Na krále Jiřího z Poděbrad 🏰 házeli lidé před Staroměstskou radnicí mince, to aby v zemi za jeho vlády panovala hojnost. 🌾 Horší to bylo roku 1527, kdy skočili na počest Ferdinanda I. Habsburského čtyři muži z Karlova mostu do Vltavy a pro jednoho z nich to byla koupel poslední. 💧 Roku 1562 se během korunovace Maxmiliána II. o pozdvižení postaralo stádo velbloudů s mouřenínou. 🐪 Chlupatí hrbatci si totiž získali větší pozornost než samotný vladař. 😬 Roku 1347, den před svou korunovaci, odjel Karel IV. na Vyšehrad. 🏰 Po vzoru Přemysla Oráče si tu obul prosté střevíce z lýka a vzal do ruky mošnu. Takto odcválal do katedrály svatého Víta na večerní mši, aby tu mohl dalšího dne složit královský slib. 🏰 Krásné, veselé a slavnostní musely korunovační průvody být. 🎉

Křivolaká Karlova ulice se proplétá mezi domy Starého Města

Pod obraz Panny Marie se na průčelí Týnského chrámu vrátil v roce 2018 kalich s hostií jako symbol smíření hašteřivých církví

2

Ve zlatém kalichu na Týnu hnízdili čápi

Hlavu vzhůru! V Praze se vám to určitě vyplatí. 😊 Mezi dvěma věžemi Týnského chrámu, kterým se romanticky říká Adam a Eva, ❤️ je reliéf Madony ve svatozáří slunečních paprsků a pod ní září v malém výklenku zlatý kalich. 🏆 Symbol husitství a přijímání podobojí. To znamená, že se při mši přijímá nejen tělo Ježíšovo v podobě hostie, ale i jeho krev – usrknutím mešního vína z kalichu. 🙏

Týnský chrám byl totiž od roku 1419 po dvě století předním husitským kostelem. ✨ A tak není divu, že husité ozdobili průčelí svého útočiště symbolicky krásným pozlaceným kalichem, údajně pocházejícím z raných křesťanských časů. ❤️ Vyprávělo se, že katoličtí kněží několikrát tučně zaplatili zlodějům, aby vzácný kalich ukradli, nikomu se to ale nepovedlo. Byl prý tak velký a pohodlný, že se na něm zalíbilo čápům, kteří si tu postavili hnízdo. 🦉 Městský písař Peter Eschenloer zaznamenal

roku 1463 v kronice: „Čápi do něho tolik zmijí, hadů, žab a jiných jedovatých červů nosili, že je nemohl kalich podržeti, nýbrž vylézali ven a padali živí na ulici, všudy po ulicích lezouce, a bylo jich tolik, že Čechům v Praze byla z toho veliká hrůza. Farář Rokycana však rozkázal k němu vyléztí a kalich přikrytí a tak způsobiti, že tam více žádný čáp nemohl seděti a hnízdo mítí.“ 😊 Po porážce českých stavů v bitvě na Bílé hoře roku 1620 kostel převzali katolíci a kalich z chrámu zmizel neznámo kam. 🧑 Podle legendy byl uschován na bezpečné místo, které znal jen jediný člověk, který ač byl zajat a mučen, aby se mu jazyk rozvázal, nikdy úkryt neprozradil. A tak možná původní kalich někde čeká na objevení. Za mrazivé noci 17. ledna 1623 byla snesena i kamenná socha „husitského“ krále Jiřího z Poděbrad s nápisem Veritas vincit – pravda vítězí, která tu ve šitu stála místo naší současné Madony. ✨ Jiříka by to určitě hodně mrzelo, protože za jeho vlády byl chrám Matky Boží před Týnem z hojné části postaven.

Teprve až roku 2018 se kalich i s malou kulatou oplatkou (hostíí) vrátil zpět na své místo. Protože nikdo netuší, jak původní kalich vypadal, navrhlo ho studio Arpema a zhotovil Ing. arch. Petr Malinský. 🏆 Vytvarovaný je z měděného plechu a pozlacený opravdovým plátkovým zlatem. Zdobí ho znaky Arcibiskupství pražského, města Prahy a český lev. 🦁 O jeho navrácení do průčelí Týnského chrámu se zasloužila římskokatolická farnost u kostela Matky Boží a má být gestem smíření a křesťanského sblížení.

Týnský chrám se začal na Staroměstském náměstí stavět od poloviny 14. století. Dokončen byl v prvních desetiletích 16. století

Jiří z Poděbrad byl jediným českým králem, který nepocházel z panovnického rodu, ale z panského stavu domácí šlechty

3

Jiřík z Poděbrad

Slyšte, drazí lidé zemí Koruny české, 🌟 významný jest 7. květen léta páně 1458, kdy je na Staroměstské radnici v Praze Jiří z Kunštátu a Poděbrad korunován na českého krále. 👑

Slavnostní síň východního křídla, kde se korunovace konala, byste dnes jen marně hledali. 8. května 1945 byla tato část radnice těžce poškozena po ostřelování německými vojsky a posléze stržena. 💣 Na jejím místě vznikl parčík se stromy a lavičkami 🌳 a stále se vedou vášnivé debaty: dostavět, či nedostavět? A tak se na počest krále Jiříka z Poděbrad pojmenovala alespoň jedna radniční síň, kterou můžete v rámci prohlídky navštívit. 🌟 Trámový strop s lustry, vzácné nástěnné malby z 15. století, ale hlavně se tu můžete podívat králi Jiřímu zblízka přímo do očí. Pod okny tu stojí jeho busta od Tomáše Seidana z roku 1873. Do kolébky přivítaly sudičky malého Jiříka 23. dubna 1420. 😞 Už jako jinoch sotva čtrnáctiletý bojoval v bitvě u Lipan, ⚔️ v 17 letech se staral po otcově smrti o veškeré rodinné statky, 🏰 ve 32 letech to dotáhl na správu celého Českého království za nezletilého Ladislava Pohrobka

a ve 38 letech mu byla na hlavu posazena královská koruna. 🏰
Tomu říkám polepšení sí! 😊 Jiří totiž sice pocházel z bohatého a váženého šlechtického rodu, 🌸 ne ale z panovnické dynastie. Zapsal se tak do dějin jako jediný český král, jemuž koruna automaticky nespada dědičně na hlavu, ale který byl zvolen českým sněmem. ★ A to bylo něco! I když mu to v boji s mečem celkem šlo, z duše bitvy nenáviděl. ✖ Zato byl rozeným diplomatem a politikem, 🏅 což husitskými válkami zmožený český lid potřeboval a ocenil. Svému oblíbenci přezdívali „král dvojího lidu“, protože se zasloužil o klidné soužití katolíků s kališníky, tedy stoupenci husitství. 🏆 Dokonce se odvážil jít ještě dál a pokusil se o věc nevídanou. Vymyslel mírový projekt, kdy chtěl sjednotit Evropu v jeden celek. 🌐 To sice úplně nevyšlo, ale můžeme říct, že to byla vize připomínající dnešní OSN nebo Evropskou unii. A pak už to šlo jen z kopce dolů. 😞 Jiří se dostal do sporu s církví, roku 1466 byl římským papežem Pavlem II. z katolické církve exkomunikován a prohlášen za kacíře. Jeho bývalý zeť, uherský král Matyáš Korvín, mu vyhlásil válku ✖ a neomaleně se nechal v Olomouci prohlásit českým králem. Unavený Jiří rezignoval na vlastní královskou dynastii a korunu přenechal Vladislavu Jagellonskému. 🏰 Jiří byl dvakrát ženatý a přivítal na svět 8 potomků. Byl zavalitý, holdoval dobrému jídlu i pití 🍷 a zlé jazyky tvrdí, že panoval přímo od prostřeného stolu. 🍷 Umírá těžce obézní a téměř nepohyblivý v pouhých 50 letech. 🕯 V záznamech z balzamování těla stojí: „Král měl játra napůl zkažená, ve žlučníku spečenou žluč v kámen velikosti holubího vejce a břich na píd' obalený tukem.“ Jiří z Poděbrad je pochovaný v královské hrobce v podzemí katedrály sv. Víta